

(כל הזכויות שמורות)

ארצות הברית תגביר את הלחץ על המצרים להחזיר את תעלת סואץ, אם יוסיפו ארצות הברית להיכנס לנמל-חיפה, כדי להצטייד בדלק, בשבוע שעבר כבר הגיעו שתי אניות-מלחמה אמריקאיות לחיפה למטרה זו, והשבוע עגנה שם המשחיתה האמריקאית טאנר.

אל תצפה להישגים גדולים בשטח המחקר האטומי בישראל. לדברי חוגים מדעיים לא היו ההכרזות באו"ם ובירושלים, אלא סימאונות אשר בי. ג'י. פקד להפיץ לקראת הבחירות. המדענים טוענים כי שיטה זו, או אחרת, של הפקת מים כבדים ידועה כיום כמעט לכל מדינה, אשר יש לה אוניברסיטה ראויה לשמה. היתה ידועה בגרמניה עוד בשנות השלושים, זינה אלא שלב ראשוני בחקר האטום. לדבריהם מתבטא ההישג הישראלי רק בזה שהשיטה המקומית לייצור מים כבדים זולה ממרבית השיטות הידועות.

לעומת זאת ברור כי עפרות אוראניום מצויות בארץ, אם כי עדיין לא הוכרר אם הפקתן של למרות מחירו הגבוה מצוי האוראניום, כיום בשפע ברוב ארצות העולם, הן בארצות הגוש המזרחי והן בארצות המערב.

ממשלת ישראל לא תצ- ליה לשפר את פעולות ההם- כרה שלה בארצות-הברית, למרות שיגרו של ראש שירותי המודיעין, משה פרלמן, לאמריקה. 600 אלף דולרים, שהקציב האוצר לפעולות הסברה, יספיקו, לדברי מומי חים, רק לחדש ימים. היות ומחירה של חצי שעת-שידור בתחנת טלביזיה לא ניו-יורקית הוא בין 30 ל-50 אלף דולאר.

לא מן הנמנע כי המזרחי והפועל המזרחי יתאחדו עוד לפני הבחירות הבאות: הרב מרדכי קירשבלום, נשיא המזרחי בי ארצות-הברית, רמז כי תנועתו — המקור הכספי החשוב ביותר של שתי המפלגות — מפעילה לחץ כבד בכיוון זה.

חוגים ציוניים כלליים במרחים כי מפא"י תנצח ב- הבחירות הבאות, מבטטים את השקפתם על עובדות סטטיסטיות: בין חצי-מיליון בעלי זכות הבחירה יהיו 35 אלף עובדי-המדינה, 5 אלפים שוטרים, 25 אלף עובדי-הסוכנות, ההסתדרות וסניפי מפא"י, 75 אלף פועלי מפעלים הסתדרותיים. פירוש הדבר ש-20% אחוז מן המצביעים יהיו תלויים בהמשרד שלטונה הישר של מפא"י על מדינת ישראל.

המתן לפכסוף קואליציוני כפול ומשודש, בין הצ"כ, מפא"י, והמפלגות הדתיות, בעקבות הודעתו של שר-המטרה, בכור שטרית, כי הוא נוסע במכוניתו הרשמית בשבת. הדתים נרגזו ביותר, טוענים כי שר המטרה הפר את החלטת-הממשלה משנת 1951, האוסרת על השרים להפעיל את מכוניותיהם הרשמיות בשבתות ובחגים.

ביחסי ישראל-גרמניה המערבית יחול הירדוק נוסף, אם ייענה משרד-החוץ הישראלי לבקשת אגודת-העיתונאים הגרמנית לשגר משלחת עיתונאים לישראל. הבקשה לירושלים דרך המחלקה הקונסולרית של משלחת השלימים בבון, נמצאת עתה בדיון.

אור חדש עקרו להישפך על פרשת-קסטנר, עם הופעת ספרו של יואל בראנד על מסעו לתוכיה בשליחות איימן ומצרו על-ידי הבריטים. בראנד משלים עתה את הפרקים האחרונים של הספר, יוציא אותו לאור בקוד חודשיים.

המאבק בין אנשי האיגודים המקצועיים ואנשי הממשלה במפא"י הולך ומחריף: השבוע פנה יוסף אלמוגי, איש-חיפה, אל הוועדה המרכזית של הוועד הפועל של ההסתדרות, איים כי הוא ורבים מחבריו יתפטר, אם תוסיף ההסתדרות להתעלם מבעיות הפועלים — ביחוד מבעיית השכר ותוספת-היוקר.

ייתכן מאד כי רגה ורשביאק אורן תבקש אישרת-כנימי לצ'כוסלובקיה, כדי להיפגש עם נשיא-המדינה, אנטונין זפוטוצקי, לבקש את שיחור-ביעלה, מרכזי אורן. לדברי חוגים בלתי-רשמיים, שחקרו בדבר, יסכים זפוטוצקי לקבלה לראיון.

שינויים קיצוניים יחולו במבנה תיאטרון אהלי, אם תתגשם חוכניתם של ראובן ברקת ואנשיההסתדרות אחרים למזג חלק מאנשי התיאטרון עם שרדי שחקני המטאטא. לפי התוכנית יוקם תיאטרון חדש בעל שתי להקות מקבילות: האחת למחזות ציניים והשנייה לקומדיות בנוסח הצגות המטאטא מלפני עשרים שנה. אם תתגשם החוכנית תמסור ההסתדרות את אירגון הגוף האמנותי החדש לידי אחד מאנשי תיאטרון יוניטי — תיאטרון האיגודים המקצועיים של בריסניה — שיוזמן מלונדון.

בית-קודנוע מיוחד לנוער יוקם בכל עיר בארץ, אם יצליח משרד-הפנים להגשים את תוכניתו להפעיל לחץ על בעלי בתי-הקולנוע. אמצעי הלחץ: הממשלה תקבל הוראות שלא להניח לילדים עד גיל 16 לחזות בסרטים — פגם לסרטים שיקבלו אישור מיוחד.

העם

פצצה אטומית פרפית

עתני ישראל עברו על הידיעה בשתיקה. כתבי-החוץ שלהם זרקו אותה לסל. לא היה כמעט עתון בעולם שזוכר אותה. הידיעה: זיל מוק הנציג היהודי של צרפת באו"ם ולשעבר שר-הבטחון שלה, דיבר על המחקר האטומי הצרפתי, הזכיר רשימה של מדינות איתן משתפת צרפת פעולה. בין המדינות: ישראל.

אדם אחד ששם לב לפסוק זה היה אבא אבן. הוא תמה על הדברים, הבריק למשי רדי-החוץ, ביקש אינפורמציה. כשקיבל תשובה, קם באו"ם, גילה כי ישראל חדרה בי אופן פעיל לשטח המחקר האטומי.

ואמריקה, אלא קבוצה של מדענים שגדלו בארץ.

הכאר והכרזו. אולם בה בשעה שבתוך הכנסת רגשה השמחה על ההישג, התקיימו בחוץ, מרחק מאה מטרים, הפגנות של סטודנטים שובתים נגד העלאת שכר-הלימוד. משהו התקלקל במכונה המייצרת מדענים ישראליים וצעירים. הממשלה, הגלהבת לי מים הכבדים הנוזלים מן הברז, הסתכלה בי אוישות כיצד נסתמת הברז.

איש במדינה לא הקדיש מחשבה יסודית לכמה שאלות-יסוד: למי לתת אפשרות ללמוד? כיצד לאפשר לו את הלימוד מבחינה כספית? כיצד לראו שהמכונה המדענית תתקלט את הכוחות הטובים ביותר, לא את העשירים ביותר?

אגדת בת-גלים והטבעת פירת-הרייג המצרית בעיני צייר מצרי ("אחר סאעה") נצחון בקרב ללא יריות

מלחמת-העולם השיגה היתה מלחמתם של כמה תריסרי אנשים משני עברי החזית. חצי תריסר מדענים מסביב לרוברט אופני היימר, שעמדו בראש המחקר האטומי, עשו את מלאכתן של 50 דיביזיות שהתכוננו לפי לוח ליפאן. מאתיים דיביזיות גרמניות טורכות לא היו מסוגלות להנחיל להיטלר את הנצחון שנשמש מידי עקב כשלון המדע בגורה המכרעת.

יתכן מאד כי המאבק על עתיד ישראל מוכרע במערכות האוניברסיטה, הטכניון ו- מכון וייצמן לא פחות מאשר במשטחי הגנב ובאוהלי צה"ל. אך הכרעה זו לא תהיה זולה.

יחסים מרחביים

מיבצע שרת

מעולם לא עוררו כה מעט יריות הר פוליטי כה גדול כמו היריות שנורו מא/ק בת-גלים על דייגים מצריים אנדיים. מספר היריות, לפי הודאת המצרים בשבוע שעבר: אפס. ההד: נצחון תעמולתי מצרי שנמשך למעלה מחודש, הגע לסיומו רק השבוע כשישראל ניצחה בכיבוש פוליטי, זכרה לגינוי המצרים בוועדת שביתת-השק. הערך המעשי: קרוב לאפס.

היתה זאת הידיעה המרעושה של השבוע. אך לא היתה זאת כלל וכלל הידיעה החד-שובה. זו היתה אחרת, מעודדת הרבה יותר. הפעם הראשונה מאז מלחמת העצמאות, היתה לישראל מדיניות ברורה וחיונית כל-פי המרחב. האיש שגרם לכך, נתגלה בצור רה זו כמדינאי אמיתי: משה שרת.

מיבצע ישמעאל. משך שעות ארוכות שידר קול ישראל הודעה משעממת לכאר רה: כל ערבי המבקש לקבל בחזרה פקדון שהוקפא בבנק ישראלי, יפנה לסניף הקרוב של בנק ברקליס או בנק עותומן, ימלא טר פס. ערבי הרוצה להוציא את החוץ של כספת בבנק ישראלי, יבקש רשות-כניסה לישראל. הסידורים יהיו וכו' וכו'. היתה זה מעשה גדול. קו פוליטי חדש, (המשך בעמוד 8)

לשמור או למכור. בישראל עוררה הידיעה תרועת-שמחה. איש לא תפס בדיוק מה היתה התרומה הישראלית. ההרגשה ה- כללית היתה שישראל המציאה משהו הק- רוב לפצצה אטומית. ות"כ אחד אף הזדרז לכלול בנאומו רמוים עבים, למען ידעו הערבים וייראו.

למעשה היתה הפעולה הישראלית יפה, אך לא מפוצצת. מדענים ישראליים, שניג- שו למחקר האטומי במוח פתוח, ללא שיג- רה מחשבתית, גילו תהליך המאפשר ל- נצל תומרי-גלם בעלי איכות ירודה, במ- חיר זול מן המקובל. הגורם המדריך: מצ-י אותם של תומרים כאלה בישראל. כיוון שני: תהליך לייצור זול של מים כבדים.

כפנים ובחוז

ההתלהבות הספונטנית במדינה עם פיר- סום הידיעות על המחקר האטומי (ראה לעיל) נבעה בעיקרה מסיבה פשוטה: משך שנים התעמק בארץ הרושם כי כאן אבד הגאון המדעני שציין את היהודים כגולה, נתן בשעתו לשוב העברי בארץ יתרון עצום על שכניו הערבים הרדומים.

העובדה היסודית, המשמחת ביותר, של המחקר האטומי הישראלי היא בדיוק זאת: המדענים שתרמו תרומה גדולה זו לא היו תיירים או עולים חדשים ממכללות אירופה

* הוא יכול היה לחסוך לעצמו את הת- מיהה לו שם לב לידיעה שפורסמה בעולם הזה (868), הסבירה את היוזמה הישראלית בשטח זה.